

Innspill til Stoltenbergutvalget

fra Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG)

Om FUG: Utvalg oppnevnt av Kongen i statsråd for 4 år

Mandat er å arbeide for et godt hjem-skole-samarbeid i grunnskolen og første året i vgo

Det er bra at det er satt ned et utvalg som skal se på kjønnsforskjeller i skolen, og vi ser fram til å følge med på arbeidet.

FUG vil minne om at:

Det også er store forskjeller i resultater mellom elever hvor foreldrene har lav utdanning sammenliknet med elever hvor foreldrene har høy utdanning – det er viktig å ikke slå seg til ro med det

Det også er store forskjeller mellom klasserom på samme skole.

Begge disse er uavhengig av kjønn, men kanskje påvirker også disse forskjellene jentene og guttene på ulik måte.

Elever med høyt læringspotensial som ikke får nok utfordringer reagerer ulikt. Foreningen Lykkelige barn får henvendelser, og 2/3 er foreldre til gutter. Ikke nødvendigvis fordi det er fler gutter i kategorien, men fordi jentene reagerer på andre måter enn gutter, som kanskje ikke gjør dem like synlige.

Er det slik at jenter er mer tilpasningsdyktige? Utad?

Ungdataundersøkelsen viser at betydelig fler enn før sliter psykisk, og det er jentene som står for den økningen.

Tilpasset opplæring – bli sett

- Tilpasset opplæring – møte hvert enkelt barn med de styrkene og behovene det har
- Mestring – faglig og sosialt – viktig for menneskeverd, selvfølelse og motivasjon for læring
- Medvirkning – spør elevene og foreldrene hva som er viktig for dem

2

FUG får henvendelser fra foreldre som opplever at barna deres ikke får vist hva de kan. De blir frustrerte og mister troen på seg selv. Da har de det ikke bra på skolen.

Elevene får problemer som aversjon mot læring, manglende interesse og engasjement og manglende motivasjon. Dette påvirker også barn psykisk over tid. For barn blir det best å isolere seg fra "hele greia" og la være å delta. Men får du ikke lov til å distansere seg, kan det ende i utagerende atferd.

Vi har den senere tid lest om utagerende elever i skolen, og skoler som ansetter vektere for å håndtere voldelig atferd. Handler dette om syke elever? Eller en skole som ikke evner å møte den enkelte der de er? Er det egentlig kjønn det handler om?

– Vi ønsker selvgående elever med god selvfølelse. Men jo tidligere man opplever nederlag, jo lavere blir selvfølelsen, sier Haug.

Alle barn skal kunne glede seg til å gå på skolen. Hva mener elevene selv skal til for å lykkes med det? Hvordan opplever foreldrene dette??

Lek og læring – to sider av samme sak?

- Må være enklere å få starte tidlig/utsatt skolestart
- Overgang bhg – skole: Urolige gutter og snille jenter?
- 6-årsreformen – evaluering av denne
- Dårlige skoler er tilpasset rolige barn

3

Forsker Peder Haug har lett etter dokumentasjon og evalueringer om seksårsreformen for å finne ut hvilken effekt den har hatt i praksis, dog uten å finne noe særlig. Det finnes en omfattende evaluering av Reform 97, men tidligere skolestart har ikke blitt vurdert i det hele tatt.

Vi vet at jentene gjerne er tidligere modne enn guttene. Tidligere skolestart har derfor større konsekvenser for guttene.

Elevene har ulik modningsgrad og mestrer på ulike områder, både faglig og sosialt. Må bli enklere å kunne starte på skolen tidligere, eller få utsatt skolestart. Snakk med foreldrene! Og barnehagen.

Systematisk kartlegging på hver skole, ikke bare i fag, men hvordan elevene har det i hverdagen. Som Saupstad skole i Trondheim - kartleggingsuke hver høst i 2. trinn, hvor de arbeider systematisk og ser elevene i ulike fag, i friminutt, i relasjon til lærer og de andre elevene, med fokus på mestring og hvordan de kan bygge videre på det.

Elevene selv sier at det viktigste med skolen er å ha en venn. Skolen må gjøre det de kan for å lykkes med dette, og ikke glemme at foreldrene gjerne hjelper til!

Ulike forventninger?

- Hva slags forventninger har vi til gutter i skolen? Og til jenter? Er de like? Like høye?
- Behandler skolen jenter og gutter likt?
- Hva med foreldrenes forventninger?
- Hvorfor er det slik at fedre engasjerer seg mer i sønnens fotball enn i skolen?
- Er det nok rollemodeller for både gutter og jenter?

4

Forskning

Fra jubileumsseminaret vårt i fjor, slik det er referert i Utdanningsnytt:

”Professor i pedagogikk ved Høgskolen i Hedmark, Thomas Nordahl, gikk gjennom hva forskningen viser om foreldre og skole – hvor han blant annet pekte på at det er mødre som står for 75 prosent av samarbeidet mellom hjem og skole.

– Jeg pleier å si at det typiske eksempelet er en mor som snakker med en kvinnelig lærer om en trøblete sønn som faren er på fotballtrening med, sa Nordahl.

Han mener fedrene i slike tilfeller må møte opp på skolen.

– Det gir et så viktig signal overfor barnet det gjelder om at skole er viktig, sa Nordahl.”

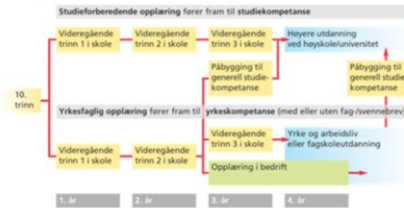
Kvinnelige lærere forstår seg ikke like godt på gutter som på jenter?

Samfunnsendringer

vibljno

Hva er videregående opplæring? Du kan oppnå studie- eller yrkeskompetanse

Ditt valg!

Videregående opplæring 2018-2019

Idrettsfag • Kunst, design og arkitektur
Medier og kommunikasjon
Musikk, dans og drama • Studiespesialisering
Bygg- og anleggsteknikk
Design og håndverk / medieproduksjon
Elektrofag • Helse- og oppvekstfag • Naturbruk
Restaurant- og matfag • Service og samferdsel
Teknikk og industriell produksjon

Gjæver for skoleår 2018-2019
Quartett 05.08.2017 Side 1

vibljno

Gjæver for skoleår 2018-2019
Quartett 05.08.2017 Side 4

www.fug.no

5

Mange praktiske yrker borte, og for lite fokus på praksiske erfaringer i skolen. (svært ulikt fra skole til skole). Teoretisk hverdag med teoretiske lekser. Ønsker økt fokus på praktiske og estetiske fag i skolen. Bruke hele kroppen, alle sansene.

Før: Lavere forventninger til jenter i skolen. Nå: Har vi lavere forventning til guttene? For eksempel mht lekser? Eller valg av utdanning? Er det lettere for en jente å velge byggfag enn for en gutt å velge helse og oppvekstfag?

Valg av videregående oppleves som stressende for rundt halvparten av elever i 10. trinn. Det er både et vanskelig og viktig valg og skal derfor legges opp som en prosess over tid. Foreldrene er viktige samtalepartnere for elever i grunnskolen. For barn i 7-års-alderen er det foreldrene gjør hjemme, 6 ganger viktigere enn det som skjer på skolen. Først i 16-års-alderen ser skolen ut til å bli mer betydningsfull enn foreldrene mht læringsutbytte. (C. Desforges)

Foreldrene kjenner barna sine godt, men de kjenner ikke utdanningssystemet og veileder på feilaktig grunnlag. Enkelte barn får beskjed av foreldrene hva slags utdanning de skal velge. Foreldrene trenger opplæring. Husk at det også kan være en prosess for foreldrene å lære seg noe nytt (og avlære seg et system som ikke lenger gjelder). Foreldrene trenger også å minnes på at ungdommene har rett til å velge utdanning selv, og hvorfor akkurat det er viktig.

Vi må bruke **utviklingssamtalen** til å snakke om skolesituasjonen og se den i forhold til valg av framtid. Hva de mestrer godt og interesserer seg for på skolen og fritida må kobles med hva de ser for seg å holde på med i framtida. Denne koblingen mangler!

Foreldrenes betydning

- Forskningen er entydig: Når foreldrene engasjerer seg i skolen, gjør barnet det bedre på skolen, både faglig og sosialt
- Hvordan få alle foreldre til å engasjere seg i skolen?
- Ikke alle foreldre vet hva de kan gjøre og trenger opplæring for å bli gode støttespillere for eget barn og for skolen

6

Begrunnelser for foreldremedvirkning

Foreldre har hovedansvaret for oppdragelsen av egne barn, og samfunnet kan ikke ta over dette ansvaret. Samtidig arbeider både hjem og skole for samme mål.

Samarbeid kan avklare ulikheter og uenighet.

Alle foreldre kjenner sine barn godt, og lærerne *trenger* denne kunnskapen om barnet i opplæringen! Viktig med lav terskel for å kunne ta kontakt med læreren.

Foreldrene har stor betydning for hvordan elevene har det og gjør det i skole og barnehage - det er viktig at foreldre gjøres kjent med dette. **Samarbeidet må rigges på 1) individnivå, 2) gruppenivå og 3) skolenivå.** Når foreldre opplever samarbeidet meningsfylt, så kommer de. (Hva er det de gjør i fotballen som skolen ikke lykkes med?)

Foreldrene får melding fra skolen mye oftere når ting *ikke* fungerer slik skolen ønsker, enn når ting er bra. Dette er et dårlig utgangspunkt for samarbeid - til beste for eleven.

Viktig å huske på de gode relasjonene – grunnlaget legges i fredstid, da er man rustet til å tåle vanskeligere tider.

Både sønnene og døtrene våre trenger at vi foreldre er mer på banen i forhold til skole, og skolen må gi oss en meningsfull arena å samarbeide på. (Skolens plikt er understreket i Oppl § 13-3d og kommentarer til denne, samt forskr. kap. 20.)

Vi håper at Stoltenbergutvalget finner resultater som gjør at skolene kan tilpasse opplæringen på en god måte, uavhengig av hvem eleven er.